

MASARYKOVA UNIVERZITA

Fakulta sportovních studií

Katedra gymnastiky a úpolů

**Rozvoj a historické aspekty tanečního stylu street
dance**

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

PaedDr. Dagmar Šimberová

Vypracoval:

Marcela Holasová

Animátor sportovních aktivit

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji tímto, že je tato práce mým autorským dílem, které jsem zpracovala svědomitě a samostatně. Veškeré použité prameny a zdroje jsou řádně citované a uvedené v seznamu literatury.

V Brně dne

podpis

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych co nejsrdečněji poděkovala vedoucí mé bakalářské práce PaedDr. Dagmar Šimberové za její velkou trpělivost, vstřícný přístup, podporu a cenné rady a připomínky.

OBSAH:

ÚVOD	6
1. Definice tance.....	8
1. 1 Rozdělení tance.....	10
1. 2 Pohybové schopnosti v tanci	10
1. 3 Tanec jako sport a umění.....	12
2. Street dance - charakteristika	14
2. 1 Nejznámější soutěže a akce street dance.	15
2. 2 Street dance - historie	17
2. 3 Street dance - rozdělení.....	18
2. 3. 1 Old school	18
2. 3. 1. 1 Locking.....	19
2. 3. 1. 2 Up-rock.....	19
2. 3. 1. 3 B-boying	20
2. 3. 1. 4 Electric boogie	21
2. 3. 2 New school	23
2. 3. 2. 1 House dance.....	24
2. 3. 2. 2 Hype (New jack swing)	25
2. 3. 2. 3 Be bop	25
3. Vývoj v České republice	26
4. Srovnání české a zahraniční street dance scény	28
4. 1 Street dance a profesionalita	29
5. Nové taneční styly.....	31
5. 1 Krump	31
5. 2 Dancehall	32
5. 3 Turf dance (Turfing)	33
5. 4 Footworking.....	34
5. 5 Flexing	34
5. 6 Waacking	35
5. 7 Voguing	36

5. 8 Crip walk	38
5. 9 MTV Style	38
5. 10 Nike dance	39
5. 11 R&B dance.....	40
6. Závěr.....	41
Seznam použité literatury.....	43
Resumé	47

Úvod

Tanec se stal od dětství neoddělitelnou součástí mých volnočasových aktivit. Byla jsem ovlivněna spojením hudby a pohybu. Tanec považuji za aktivní relaxaci a současně rozvíjení svých schopností a dovedností.

Hlavní motivací pro téma mé bakalářské práce je dosavadní nedostatek odborných souhrnných informací, týkajících se současných tanečních forem.

Tanec je nejstarší pohybovou aktivitou v dějinách lidstva. Rozšířit nedostatek odborné literatury, které by tento žánr popisovaly, hodnotily a aktualizovaly by mohl být impulsem pro všechny, kteří se zabývají některou taneční formou. Tanci se věnuji 11 let a po školeních v různých úrovních moderního tance jsem se dopracovala až k profesionální skupině Mighty Shake. Mým cílem je nejenom osobní rozvoj, ale zejména předávání zkušeností v pedagogickém procesu. V nedávné době jsem byla účastníkem televizní soutěže „**Československo má talent**“. Tato mediální podpora mne utvrdila v tom, že značná část populace se zabývá ve volném čase různými tanečními technikami od folklóru až po současné taneční formy. V České i Slovenské republice je stejně jako v zahraničí pořádáno mnoho soutěží a určitá mediální prezentace dává možnost nahlédnout do vývoje tanečních technik. Ve světě je velmi propagován např. **So If You Can Dance**, který je srovnatelný s pořadem **Když hvězdy tančí**.

Cíl práce

Hlavním cílem naší bakalářské práce je souhrn dosavadních teoretických poznatků a snaha doplnit přehled neustálého vývoje v nově vznikajících tanečních směrech, hlavně street dance.

Pokusíme se nalézt rozdíly mezi formami street dance v České republice a v zahraničí. Budeme se věnovat historickým aspektům a popisovat novinky objevující se na české taneční scéně.

Bakalářská práce se skládá z 5 hlavních kapitol. První z nich se věnuje obecně tanci, jeho definici, rozdělení, pohybovým schopnostem v tanci a spojením hudby s tímto uměním. Druhá kapitola už obsahuje charakteristiku a historii tanečního stylu street dance. Popisuje všem známé a velmi oblíbené hlavně v České republice soutěžní battly, dále dělíme a charakterizujeme jednotlivé styly, zprvu ty nejstarší, které se považují za základ všech nových tanečních stylů. Třetí kapitola, která je nejkratší v této práci, nastiňuje vývoj Street dance v České republice. Ve čtvrté kapitole hovoříme o rozdílech mezi českou a zahraniční street dance scénou a také o profesionalitě. V poslední páté kapitole uvádíme několik novějších tanečních stylů, o kterých se v České republice zatím moc neví.

1. Definice tance

Tanec nás provází už od pravěku. Patří mezi nejstarší umělecké projevy člověka společně s hudbou či rytmickým doprovodem.

Dle Balaše (2003) tanec provází člověka již od dávné historie. Vše bylo a je v neustálém pohybu, ptáci, stromy, rostliny, všechny zvířata měli svůj pohyb. I pohyb člověka je přirozenou součástí života a bez něj bychom si svůj život nedokázali představit. Člověk svými pohyby znázorňoval nejrůznější věci, např. lov nebo vyhranou bitvu, ale i pocity jako radost atd. Pomocí něj uctívali lidé např. svatbu, narození dítěte, dobrou úrodu apod. Člověk tancem zaháněl démony, prosil Bohy o přízeň. Postupem času se tanec vyvíjel a prošel několikanásobnými změnami až do dnešní podoby různých stylů.

Neexistuje přesná definice tance, která by určovala jeho smysl. Tento pojem je značně široký a každý autor pojímá tanec odlišným způsobem. Já si vybrala několik definic, které mne zaujaly.

Judith Lynne Hanna (1982, str. 51) ve své práci definuje tanec jako: „lidské chování, které z pohledu tanečníka tvoří záměrné, úmyslně rytmizované a kulturně vzorované sekvence neverbálních tělesných pohybů, které jsou jiné než každodenní motorické aktivity; pohyb má inherentní a estetickou hodnotu.“

Hanna (1982) dále tvrdí, že tanec je lidskou aktivitou, při které si člověk pohyby záměrně vybírá a jsou rytmizované. Značí tanec za chování, což postihuje společenský charakter tance, tedy to, že tanec je činnost konkrétních aktérů, kteří jednají s ohledem na druhé. Je nositelem symbolických obsahů. Taneční pohyby se liší od běžných motorických aktivit člověka. Inherentní hodnota tance je sám pohyb a ten pak nabývá estetických hodnot.

Podle Reye (1947) je tanec potěšující, rytmická a lidská činnost, která působí esteticky a je nerozlučně spjata s hudbou.

Navrátilová a Degen (2010) charakterizují tanec jako esteticky záměrný pohyb těla reagující na rytmus hudby je podstatou několika sportovních odvětví. Důležitou složkou daného výkonu je i choreografické zpracování. U těchto disciplín hraje roli tzv. umělecký dojem, který je součástí hodnocení, ale není hlavním kritériem.

Citujeme Podhrázskou (1984) která uvádí, že: „Prvním znakem je pohyb, tj. pohyb lidského těla. Každý pohyb není ovšem ještě pohybem tanečním (např. obyčejná chůze). Tanec je pohyb rytmický, který si z velkého množství pohybů určité pohyby vybírá a upravuje, stylizuje je a umocňuje.“ (str. 10)

Kraus (1969) tvrdí, že tanec je umění jednotlivců nebo skupiny bytostí, kde nástrojem je lidské tělo a prostředkem pohyb. Taneční pohyb je stylizovaný, veškerá taneční díla jsou charakteristická svoji podobou a strukturou

Autoři definují tanec podle vlastního uvážení jiným způsobem, ale všichni se shodnou v tom, že tanec je pohyb rytmický, kde rytmus je právě společným znakem tance a hudby, má působit hlavně estetickým dojmem a vyjadřuje vnitřní pocity, které se nacházejí ve člověku. Nemohu neokomentovat slovní spojení, které Reye použil. Tanec je nerozlučně spjat s hudbou. S tímto názorem nemůžeme souhlasit, protože je zřejmé, že je možné tančit i bez hudby a to pouze na ticho, zvuky nebo mluvené slovo. Hudba dává ale tanci tu krásu a cílený prožitek z provedeního pohybu.

1. 1 Rozdělení tance

Existuje nepřeberné množství pohledů, které mohou sloužit jako východisko pro rozdělení tance, např. podle vzniku, funkce, hudby atd. Zde uvádím šest forem tance, o kterých se píše v publikaci Tanec v České republice.

Za nejvhodnější jsme považovali dělení podle Šimberové et al. (2009). Dělí tanec do těchto kategorií:

1. Lidový tanec
2. Klasický tanec
3. Moderní a jazzový tanec
4. Společenský tanec
5. Současné taneční styly

Jelikož se v této bakalářské práci zaměřuji pouze na street dance, není definice ostatních skupin důležitá, jelikož není předmětem naší práce.

1. 2 Pohybové schopnosti v tanci

V tanci jsou uplatňovány jako ve všech pohybových aktivitách motorické schopnosti. Stejně jako gymnastické sporty, krasobruslení či skoky do vody řadíme mezi esteticko-koordinační aktivity. Už z názvu vyplývá, že u tohoto sportu jsou velmi důležité koordinační schopnosti, které můžeme dále dělit na schopnost orientační, rovnovážnou, rytmickou, reakční, diferenciací atd.

Křištofič (2003) tvrdí, že společným rysem těchto sportů je strukturální podobnost pohybového obsahu i způsob hodnocení. Výkon se hodnotí z hlediska obsahu (obtížnosti), z hlediska techniky a z hlediska estetiky.

Měkota (2005) hovoří o motorických schopnostech jako o obsáhlé třídě schopností, které podmiňují úspěšnou pohybovou činnost nejen ve sportu, ale i v práci nebo tvorbě, kde pohyb je složkou dominantní. Pohybové neboli motorické schopnosti se dělí na kondiční, kam řadíme rychlost, sílu, vytrvalost, koordinační schopnosti a schopnosti hybridní.

Měkota (2005) ve své publikaci uvádí definici koordinačních schopností. „Koordinační schopnosti představují třídu motorických schopností, které jsou podmíněny především procesy řízení a regulace pohybové činnosti. Představují upevněné a generalizované kvality průběhu těchto procesů. Jsou výkonovými předpoklady pro činnost charakterizované vysokými nároky na koordinaci.“ (s. 57)

Mezi nejdůležitější koordinační schopnost v tanci patří rytmická schopnost, což je podle Měkoty (2005, s. 67) „schopnost postihnout a motoricky vyjádřit rytmus z vnějšku daný, nebo v samotné pohybové činnosti obsažený.“

Rytmus pohybu tedy závisí na rytmické schopnosti člověka, což je jedna ze složek koordinačních schopností.

Podle Jeřábkové (2004) je cílem tance určitý pohybový projev – harmonický pohyb. Je to ale pohyb vytvářený z vnitřního pocitu, z radosti z pohybu samotného, z hudebního zážitku, z určité představy.

U tanečníků je také důležitá flexibilita (ohebnost), které je geneticky determinována. Tato schopnost je také ovlivněna tréninkovým protažením, tedy stečinkem. Tanečníci rozvíjejí tuto schopnost až do nadměrné hypermobility, jinými slovy nadměrného rozsahu kloubní pohyblivosti. I když je tento stav

nežádoucí, je tato schopnost nezbytná pro dosažení správného technického provedení a estetického projevu.

1. 3 Tanec jako sport a umění

V dnešní době je zcela běžné prolínání a vzájemné ovlivňování sportovních a tanečních disciplín. Různé sporty jako krasobruslení, sportovní gymnastika a jiné čerpají ze základů tanečních technik a jejich hodnocení se promítá ve známce. Proto musíme počítat s tancem jako s určitým druhem sportu. Z vlastní zkušenosti mohu uvést, že většina sportovců určitých estetických sportovních disciplín využívá taneční přípravu za účelem dát svému výkonu určitý technický základ. Některé sportovní taneční svazy usilují o to, aby byl tento sport v budoucnu i olympijskou disciplínou. Závodníky v estetických koordinačních sportech připravují kromě trenérů i taneční pedagogové a choreografové.

Baláš (2003) ve své publikaci uvádí, že profesionální tanečníci mají většinou mnohem těžší pozici než sportovci, protože kromě předváděného výkonu musí na diváka působit neustále esteticky. Také tvrdí, že ke vzájemnému ovlivňování zřejmě začalo v té době, kdy sportovci a tanečníci začali využívat místo tradičních ploch sportovní haly, aby zlepšili svůj výkon a přilákali co nejvíce diváků a ty uspokojili.

V návaznosti na pana Baláše nesouhlasíme s tou myšlenkou, že profesionální tanečníci mají těžší pozici než sportovci, protože musí působit vždy esteticky. Esteticky musí působit všichni sportovci, kteří se řadí mezi esteticko-koordinační sporty. Stejně jako tanečník, který upadne a musí se znovu zvednout a s elegancí pokračovat ve své choreografii, to stejné platí pro sportovní, moderní gymnastky atd. Jeho větné složení bychom přeformulovali takto: Sportovci esteticko-

koordinačních sportů mají těžší pozici než sportovci jiných zařazení, protože musí působit neustále estetickým dojmem i přes svůj neúspěch a nevydařený pokus.

Podle citace Podhrázké (1984) se jednotlivé druhy tance liší stupněm obraznosti, působí esteticky formou a obsahem a to z něj dělá umění.

Máme tu tedy dva odlišné názory. Podle Baláše, je tanec sport oproti Podhrázké která uvádí, že tanec je umění. Abychom to tedy shrnuli, náš názor je ten, že ani jeden autor se nemýlí. Tanec vznikl jako umění, tedy jako projev, který má estetický účinek a vyjadřuje určité pocity jako radost, smutek apod. Postupem času se tanec vyvíjel, tanečníků přibývalo a začalo se soutěžit. Vznikalo mnoho tanečních organizací. Z umění se přešlo na sportovní činnost. Tanečníci mezi sebou soupeří a snaží se být lepší než ostatní. Dnes můžeme zařadit tanec mezi umění i sport, záleží pouze na jeho charakteru.

2. Street dance – charakteristika

Street dance jako taneční styl, zahrnuje všechny „pouliční tance“. Už z názvu vyplývá, že je to pojem, který se používá pro popis tanečních stylů, které se vyvinuly v každodenních prostorách, jako jsou ulice, školní dvory a noční kluby, je to tedy tanec z ulice. Tanečníci se pohybují volně a snaží se vymýšlet a tvořit svůj vlastní osobitý styl. Improvizace je základem většiny pouličních tanců, i když zde najdeme promyšlené choreografické prvky, smíšené právě s improvizací. Základem pouličního tance je unikátní styl, kterým tanečník vyjadřuje pocity prostřednictvím tance a který se obvykle váže na určitý hudební žánr. V tomto „volném stylu“ mezi nejznámější patří: hip hop, break dance, new style, popping a další.

Většina stylů se vyvinula v městských či příměstských oblastech, kde byla součástí undergroundové scény. V podstatě se jedná o místní lidové tance moderní doby, i když s nástupem Internetu se ukazuje, že tyto tance propojují lidi po celém světě a proto si každý může najít svůj způsob, jak se interpretovat. Jak se vyjádřit, jak předat svoje emoce publiku.

Citujeme Kabáta (2010) „Street dance je spjat s významnou vitální subkulturou, jíž se v České republice po roce 1989 věnují tisíce mladých lidí. Jde o styl s velmi propracovanou technikou, která je dokonce formulována teoreticky a která v praxi inspiruje jiné taneční styly, zejména techniky současného tance.“ (s. 82)

Všechny tyto tance jsou neoddělitelně spjaty s konkrétní hudbou a životním stylem: volných kalhot, kšiltů hluboko do čela nebo vzad, dresů americké NBA, pouličních tanečních vystoupení, barevných graffiti, gramofonů atd. (Centrum tance, 2011)

Ve street dance se pořádají tzv. battly neboli souboje. Bohužel žádná literatura nepopisuje tuto formu „soutěže“, tak se ji pokusíme přiblížit alespoň z našich zkušeností. Soutěží se od jednotlivců až po skupiny (crew) o více členech, kteří tančí (soupeří) proti sobě. Battle se dělí většinou na 2 - 4 kola (rounds), kdy každá strana má stejný počet tanečních vstupů. Každé kolo trvá několik desítek vteřin, ve které se tanečník nebo skupina tanečníků snaží zaujmout svým stylem a předvést ty nejlepší a nejoriginálnější prvky. Pozoruje je přitom hlouček lidí, nebo několikačlenná porota, která následně posuzuje a určí vítěze. Battles se většinou odehrávají ve volném prostranství, nebo klubech. Street dance battly doprovází hudba, kterou mixuje DJ a snaží se vystřídat několik hudebních motivů, na které mohou tanečníci reagovat a přizpůsobit podle nich taneční styl. Existují battly pouze jednoho stylu, např. house battle, nebo tzv. all styles battle (všechny taneční styly), ve kterém záleží právě na DJ, jaký styl hudby zvolí. Tanečníci se nedostávají do přímého kontaktu, i když některé provokující taneční gesta a styly jako např. nový taneční styl krump, k tomu pobízejí.

2. 1 Nejznámější soutěže a akce street dance

V dnešní době jsou soutěže street dance velmi populární a řada mezinárodních akcí ročně probíhala po celém světě, např. Battle of the Year, Juste Debout a House dance international a v České republice nejznámější street dancová akce SDK (Street dance kemp) Europe, kde se sjíždějí tisíce tanečníků z celého světa, aby se učili od těch nejlepších. Tato akce se stala největším světovým meetingem vůbec. Je to týden plný tance, který zahrnuje stovky workshopů, večerních jamů a battlů různých tanečních stylů jako je street jazz, samba, hip hop, house dance, funky a další. Jsou pozváni přední choreografové a tanečníci Michaela Jacksona, Beyonce a dalších hvězd. Tato street dancová akce se každoročně koná na začátku letních prázdnin v Jedovnicích u Brna.

Součástí velké prestižní akce SDK Europe je i SDK Europe Battle, což je výběr 13 nejlepších skupin (crew) z celého světa. Taneční skupiny nejdříve předvedou svoje vystoupení (demo) na svoji podkladovou hudbu. Na základě dema porota vybere 8 nejlepších, kteří pokračují ve svém souboji dále v battlu skupin.

Battle of the Year (BOTY)

Jedná se o breakdance battle skupin. Soutěž je největší svého druhu na světě a pořádá se již 20 let. Pravidelně byla k vidění v Německu až do loňského roku, kdy kvůli vysoké návštěvnosti musel být tento battle přestěhován do Montpellier ve Francii. Breakdance je tradiční záležitostí japonců, korejců a francouzů. Především v Koreii je velmi rozšířen. Neoficiálně je tam považován dokonce za národní sport. (Battle of the year, 2011)

Každý rok se oceňuje vítěz battlu, největší skokan (či překvapení) roku a také nejlepší show – na základě show se totiž vybírají skupiny, které dostanou možnost proti sobě soupeřit v battlech.

Juste Debout

Juste Debout je pravděpodobně nejprestižnější soutěž v dnešní době. Soutěží se v různých stylech (vše 2 versus 2). Každoročně se koná finále v Paříži ve Francii, preselekce letos probíhaly v 8 různých zemích (tanečníci se mohou přihlásit na kteroukoliv). Největší oblibě se těší kategorie new style a house dance. Také zde ale najdeme locking, popping, experimental a letos byl k vidění i toprock. Mezi vítěze patří například legendární Les Twins či Salah. (Wikipedia, 2010)

House Dance International

House Dance International býval čistě house dancový battle, pořádaný v New Yorku. V dnešní době se tato soutěž rozšířila o waacking a voguing. Oproti soutěži Juste Debout zde se soutěží 1 na 1. (House Dance International, 2011)

2. 2 Street dance – historie

Street dance vznikl ve 20. století, kdy se poprvé začal objevovat v USA.

Veškeré formy umění, které spontánně vznikly na ulici, ovlivnil kulturu i hudební směry po celém světě. V dnešní době jsou mladí lidé ovlivněni především prostřednictvím médií, zejména hudebních TV kanálů (Fiedler, 2003).

První náznaky této kultury se u nás začínají objevovat začátkem 80. let. Po pádu totalitního režimu se hip hopová kultura plně rozvíjí. V České republice přežívá hip hopová kultura zejména díky klubové scéně a pořádání jamů a battlů po celé republice. Informace o historii hip hopu byly dlouhou dobu nedostupné. Na začátku 90. let jsme znali jen „útržky“ z historie (Fiedler, 2003).

Street dancová kultura, respektive její tancování se začíná vyvíjet s rozvojem hudby. Právě díky vývoji několika žánrů, vzniká několik stylů street dancového tancování.

Kolem roku 1970 se prosazuje afroamerická hudba. Od počátku se ale mění na několik směrů podle oblastí svého vzniku. Nejznámější z těchto směrů je funk a disco. Diskotéková hudba i tanec procházel proměnami tak, jak přicházely nové podněty. Na počátku sedmdesátých let se rozšířil termín DJ music, který určuje styl živé taneční hudby. Tato recitace je považována za historický základ rapu. A právě na vzniku street dancové kultury měl velký vliv vznik rapu. Hudebně i tanečně se vyvíjel v klubech newyorského Bronxu. V následujících letech se vyvíjel a zasáhl skoro všechny oblasti populární hudby. A tak se rodí tance, jejichž počáteční názvy se většinou shodují s názvy hudebními. Vznikají ale i nové tance, jako např. electric boogie a hip hop.

Díky tolika hudebním žánrům se vyvíjeli různé taneční styly.

2. 3 Street dance - rozdělení

Street dance lze dělit podle národů, regionů, hudby, kulturního pozadí nebo doby, kdy který styl vznikl. Podle základního rozdělení, se kterým se setkáváme v podstatě ve všech publikacích a internetových článcích, taneční styly dělíme do dvou směrů.

- Old school
- New school

2. 3. 1 Old school dancing

Citujeme Fiedlera (2003), jehož rozdělení jsme použili. „Do old school řadíme všechny taneční styly, z nich většina vznikla a zformovala se v průběhu 70. let a vyvíjela se pak v letech 80. Koncem 80. let zažívá tanec úpadek, což je způsobeno poklesem zájmu reformou v hip hop music a tak tanec přežívá v undergroundových klubech. Old schoolové tancování zažívá expanzi počátkem 90. let.“ (s. 34)

Hlavní taneční styly, které řadíme do old school dancing jsou:

- Locking
- Up-rock (Rocking)
- B-boying (Break dance)
- Electric boogie
 - The Robots
 - Popping
 - Electric Boogaloo style

2. 3. 1. 1 Locking

Tento taneční styl slouží hlavně k pobavení publika, kde tanečník napodobuje běžné denní situace, např. upravování klobouku, dívání se na hodinky. Je to funky tanec, který užívá tleskání, ukazování a protáčení zápěstí. Tanečník se snaží rychlým střídáním pohybů zastavovat v jednotlivých pozicích.

Kabát (2010) ve svém článku považuje loping za první skutečný street dance. Je charakteristický střídáním rychlých pohybů s ostrými zastaveními v různých pózách a svým zábavným (až divadelním) projevem. Patří k němu přeskoky, lety vzduchem, pády, skluzu. Jeho žertovný charakter podtrhují kostýmy, v nichž zejména první rockeři tančili. Pruhoaná trika, podkolenky, kalhoty se šlemi, bláznivé čepice a klobouky (barety, buřinky atd.), obrovské motýlky a pestré kravaty u krku a to vše v nejrůznějších kombinacích.

Dále Kabát (2010) ve své publikaci poukazuje na zakladatele **Dona Cambella**, jehož projev působil velmi zábavně a podle něj vznikl taneční styl s názvem cambellocking (lock = zámek, zamknout). Campbell prý nebyl prvním, kdo během tance padal do sedů roznožných a zase se rychle zvedl zpět, nebyl prvním, kdo ukazoval na okolo stojící diváky, ani kdo si říkal o plácnutí do dlaně. Ale byl tím, kdo těchto prvků dokázal využít k tomu, aby vytvořil nový originální styl.

2. 3. 1. 2 Up- rock

Podle citace Fiedlera (2003) „up-rock vznikl v Brooklynu v New Yorku v 60. letech dříve než b-boying. Největší osobností up-rocku byl Rubberband. Tento

styl byl inspirován capoierou, která vychází z podobného základu. Charakterizujeme ho jako bojový tanec, který napodobuje boj pouličních gangů. Tanečníci se dostávají velmi blízko k sobě, ale nedotýkají se. Je velmi rychlý a vypadá jako souboj kung-fu. Vyhrává ten, kdo předvede lepší a rychlejší prvky. Většinou je zapojena celá crew (skupina).“ (str. 45)

2. 3. 1. 3 B-boying

B-boying je název pro tanec, který média označovala jako break dance. Tento termín se ujal a užívá se dodnes. B-boy nebo B-girl předvádí jednotlivé prvky propojené plynulými přechody. Říká se, že break dance je jako písmo. Člověk se nejdříve naučí psát jednotlivá písmena, aby mohl napsat celé slovo. Musí se je naučit spojovat. A slovo pak můžeme považovat za breakový výstup.

Dle Kabáta (2010) vzniká v 70. letech, kde se vyvinul na základě hudebního žánru break beat, což je název pro taneční hudbu, která nemá monotónní rytmus jako house music. Je to velmi fyzicky náročný tanec, kde je důležité přenášení váhy vlastního těla. Existuje několik základních technik b-boyingu – toprock, up-rock, footwork, power moves, freeze. Toprocking představují krokové variace, které se většinou užívají před náročným prvkem. Footwork jsou prvky, které vycházejí z pohybu dolních končetin, tělo se drží při zemi a paže slouží jako podpora. Mezi power moves, které představují švihové a energetické pohyby, řadíme prvky, jako jsou: backspin (točení na zádech), windmill (vrtulník), headspin (točení na hlavě), handgline (točení na ruce), flare (kola, neboli modifikace základního prvku na koni na šíř) a další. Freeze vždy zakončuje power moves, variace a modifikace stojů na ruce. Tanečník vytvoří originální pózu, ve které se zastaví.

B-boying pochází z Bronxu v New Yorku. Byl to **DJ Kool Herc**, který poprvé použil označení b-boying. DJ Kool Herc byl první DJ, který vyvinul techniku mixování desek tak, že taneční hudba nepřestává nikdy hrát (Fiedler, 2003).

První b-boys často patřili k pouličním gangům New Yorku. Mnozí se učili bojová umění, aby se byli schopni bránit. Proto se mnoho tanečních prvků a pohybů průkopnického období jeví jako agresivní a násilné. B-boying ovlivnil i goog foot, jehož autorem je **James Brown**. Obsahoval prvky, v té době neobvyklé, zahrnující pády a točení. Pod heslem „bojuj prostřednictvím své kreativity, a ne zbraní“, tanečníci přicházeli s dalšími vylepšenými prvky (Kabát, 2010).

2. 3. 1. 4 Electric boogie

„Electric boogie zahrnuje taneční styly, které se zprvu vyvíjeli samostatně. Patří mezi ně the robots, popping, electric boogaloo style a další. Svoji roli sehrála i pantomima, za které se převzal např. moonwalking – chůze vzad. Variace těchto pohybů mají takřka neomezené možnosti a záleží pouze na představivosti tanečníka, co vytvoří za efekt, trik, či pózu a jak moc bude originální. Electric boogie bývá chápána i jako součást breakdancingu. Komerční oblíbenost electric boogie pravděpodobně odstartoval roku 1974 mladý **Michael Jackson**, když k hitu „Dancing machine“ od The Jackson's Five předváděl pohyby robota“ (Kabát, 2010, str. 84)

The robots

Tento styl je považován za první taneční formu, která determinovala vývoj electric boogie. Výraznou část tanečníků robotiky tvořili mimové, kteří tento styl také výrazně ovlivnili. Jedním z představitelů byl Charlie Robot, který se objevoval v amerických TV pořadech „Soul Train“ (Kabát, 2010)

Poppin´

Pochází ze západního pobřeží USA. Můžeme ho rozdělit na několik odlišných stylů: waving (vlnění), hitting (kontrakce svalů), boogaloo, robot, mim apod.

V USA se styly rozdělily na west coast a east coast. Západní styl je plynulý a kontrolovatelný, zatímco na východě se zformovaly škubavé efekty tělem, celý taneční projev je trhaný. Nakonec západní pobřeží vytvořilo kombinací těchto všech stylů tento taneční styl. Za autora tohoto tance se považuje San Salomon. (Džajna, Funky Stylez, 2011)

Tento styl je tedy postavený na trhavých pohybech svalů v rytmu hudby. Dochází ke střídání uvolnění a prudké kontrakce jednotlivého konkrétního svalu, nebo svalové skupiny. Dnes se poppingu obecně říká také jako funk styles, což je termín, který zastřešuje více tanečních technik. Objevily a rozvíjely se v období rozmachu funkové hudby, což byla 60. léta.

Electric boogaloo style

Tento styl je kombinací poppingu a boogaloo. Boogaloo využívá všechny části těla. Charakteristické pro tento styl je plynulost.

Pro tento styl je typická měsíční chůze (moonwalk).

Každý tanečník, který chce dokonale ovládat electric boogie by měl ovládat 4 základní prvky.

- Waves (vlny) – buď jde o plynulý pohyb, nebo postupné prolamování kloubů. Kvalita provedení se odvíjí od správné koordinace a napojení jednotlivých pohybů.
- Poppin’
- The Robots
- Pantomima – ovlivnila vývoj electric boogie, přidává tanečnímu výkonu charakter a osobitost. Svého rozkvětu se dočkala v 16. století v Itálii. Za největšího světového mima všech dob je považován Marcel Marceau, vytvořil svoji legendární postavu, známou jako „Bip“, nosí vysoký klobouk, z něhož trčí kytky a krátké sako (Fiedler, 2003, s. 39)

2. 3. 2 New school

Hudba se na konci 80. let značně mění a to přináší nové formy tancování. New school, jiným názvem new style, freestyle nebo hip hop dance. New style je nejrozšířenější styl, který je řazen do street dance. Je to styl, ve kterém záleží na individualitě a jedinečnosti člověka. Je to mix celé řady pouličních tanců. Za mezník vzniku new school dancing považujeme rok 1986, typickým tanečním prvkem byl právě *snap*. Tento prvek je nám jistě znám z videoklipu od *Vanilla Ice* (*Ice Ice Baby*)

Tanečníci jako Henry Link, Caleaf Sellers a další jsou slavnými průkopníky tzv. nové školy (new school). Nejen hip hopu, kterému u nás říkáme new style, ale i house dance. (Kabát, 2010)

2. 3. 2. 1 House dance

Začal se vyvíjet roku 1992.

Představuje další skupinu tanečních stylů, které jsou zahrnovány pod street dance. Tančí se na house music, což je hudební styl, který se zrodil v počátku 80. Let v Chicagu (na koci éry diska). O Chicagu se tvrdí, že je to rodná metropole housové hudby. Za nejslavnější představitelku považujeme všem známou Madonnu.

House dance je klubový tanec, který vychází z lindy hopu, tap dance, salsy, jazzu a dalších prvků afrického či latinskoamerického tance. V průběhu času se jeho součástí staly prcky dalších tanců jako např. vogue, jack a hustle. Zakladateli, respektive průkopníky jsou Ejoe Wilson, Caleaf Sellers, Brian Green a další. (Kabát, 2010)

Tento styl tance je možné rozdělit do třech stylů: footwork, jacking a lofting. Obsahuje mnoho různých technik a sub stylů jako skating, stomping nebo shuffling. Zároveň přejímá mnoho pohybů z jiných zdrojů jako vogue, capoeira, step, salsa, hustle a další. (DANCEHOUSE, 2011)

Ve vývoji tohoto stylu se významnou měrou podílelo město New York, kde se tančí jeden z nejlepších „housů“. Základem v housu je uvolnit své tělo a nechat se vést hudbou. Důležitý je zejména pohyb nohama a tělem. Taneční skupina Dynamic rozeznává v housu dva základní druhy: latino house a jacking house. V **latino house** není tak důležitý pohyb hrudníkem, jako správné používání těla a nohou. Latino proto, že vychází z latinsko-amerických tanců. To znamená, že můžeme vidět podobnost kroků ze salsy nebo z podobných tanců. **Jacking house** naopak velice využívá hrudníku. Pohyb hrudníku (jacking) je zde nepostradatelný a měl by být náplní celého tance. U nejlepších tanečníků jacking housu můžeme vidět jejich velmi lehké nohy. Nohy se musí stát lehkými a uvolněnými. Mely by se zvedat hodně do výšky a našlapovat na špičky. (DYNAMIC, 2011)

House dance na rozdíl od poppinu, lockinu a b-boyingu nelze jednoznačně determinovat. Vyvíjí se v klubech ze dne na den, vychází z kreativity a stylu jednotlivých tanečníků.

2. 3. 2. 2 Hype (New Jack Swing)

Rozmach tohoto stylu se datuje kolem 1989 a 1990. Největší vliv na vývoj tohoto tance měly taneční videoklipy Bobbyho Browna a zejména M. C. Hammera. Spousta mladých tanečníků se snažila tyto hvězdy napodobovat a vymýšlet si nové kreace a kroky této nové formy tance. (FIEDLER, 2011)

2. 3. 2. 3 Be bop

Jde o taneční styl, který má své počátky v Japonsku a dnes je velmi populární např. i ve Velké Británii. Jde o tanec, který vychází z jazzu a jazz rapové hudby. Taneční styl je podobný swingu, přičemž však je ovlivněn hip hopovými tanečními technikami. Tanec vychází z práce dolních končetin, přičemž kroky jsou velmi rychlé. Be bop byl v Japonsku představen londýnskou skupinou Brothers in Jazz. Velký vliv na vývoj Be bopu v Japonsku v 90. letech měla skupina Megamix. (Beat Up, 2011)

3. Vývoj v České republice

Těžko se dá hovořit o vývoji před rokem 1989, protože vinou komunistického režimu byla naše země od Západu odříznuta. U nás se ještě před listopadem začali sice někteří lidé věnovat tanečním stylům jako např. break dance a electric boogaloo, ale jednalo se opravdu o jednotlivce, kterým se o těchtoruzích tance dostávalo jen velmi bídých informací. Locking a ostatní funkové styly byly u nás skoro neznámé ještě dlouho po revoluci, new jack swing se teprve dostával v USA do módy a dnešní hip hop dance (new school, hip hop) je stále ve svých počátcích (Fiedler, 2003)

Dle Kabáta (2010) v průběhu 90. let začíná do České republiky pronikat hip hopová hudba, u nás označovaná jako rap. S videoklipy k nám začal pronikat i taneční styl, který tuto hudbu doprovázel, a kolem roku 1995 o sobě dávají více vědět dvě taneční osobnosti, které rap a tanec s ním spojený naprosto pohltil. Jednou z nich je **Martin Fiedler**, který v Brně založil taneční skupinu Beat Up a druhou **Ruda Oračko**, zakladatel přerovských Crazy Dancers.

Ještě důležitějším bodem proměny české pouliční taneční kultury se stává rok 2005. V tomto roce navštěvují zástupci skupin Beat Up, Dynamic a Aliaschca crew nejprestižnější světovou akci **Juste Debout** ve Francii. Francouzští pouliční tanečníci jsou o mnoho let napřed. Juste Debout představuje nejlepší tanečníky z celého světa včetně legend z USA. Tato návštěva znamenala ohromný impulz, který pouliční taneční kulturu u nás konečně rozhýbal správným směrem. Začínají se organizovat první battly, nejprve skupinové, časem stále více sólové nebo battly dvojic. Vznikají taneční dílny Street Dance Kemp nebo Hip Hop Paradise, na kterých se čeští tanečníci dostávají možnost setkat se s mnohem zkušenějšími kolegy a velmi slavnými pouličními tanečníky ze zahraničí, kteří předávají své informace. Objevili se u nás legendy jako **Henry Link**, **Tight Eyez**, **Salah**, **Marty Kudelka**, **Wanted Posse** atd. Čeští tanečníci začínají aktivně navštěvovat workshopy v zahraničí (Kabát, 2010)

Nově se ujal styl house dance a řekla bych, že novinkou touho roku je styl waacking, avšak největší zájem tady v ČR je stále o hip hop označovaný spíše jako new style. Mužská část taneční komunity projevuje velký zájem o krump.

V České republice vznikla v roce 1999 Českomoravská taneční organizace (ČMTO), která ovládla soutěže hip hopových disciplín. V letech 2001-2003 začala být situace kritická. Několik představitelů ČMTO odešlo a s nimi i několik skupin. Nějakou dobu fungoval Svaz učitelů tance (SUT) a v roce 2005 založili Taneční unii (TU), do které se zaregistrovala většina streetových skupin. V ČMTO zůstali pouze Echo Praha a T-Bass. ČMTO se na přelomu roku 2007 a 2008 rozpadla a vznikla dosud nejmladší organizaci – CDO (Czech dance organization). Je to největší organizace u nás, která sdružuje cca 13 000 členů. Pro pouliční tanečníky stojí CDO, přes veškerou snahu o nový přístup na okraji zájmu. Opět se potvrzuje, že pouliční tanec se nedokáže plně rozvinout pod žádnou organizací. Potřebuje volnost, kluby, ulice, potřebuje nadšence atd. Proto se velmi další undergroundovým akcím jako např. battlům, které se pořádají v klubech, bez podpory tanečních organizací a to pod záštitou tanečních skupin. Drtivá většina battlů se koná na Moravě. (ČMTO, 2009)

V České republice patří mezi nejznámější taneční skupiny Beat Up, Dynamic, BDS Academy, Break Beat, High Edition, Magic Free Group, B- Fresh a Mighty Shake Zastávka, která se vždy liší od těchto skupin svým ztvárněním. Možná proto je jako jediná taneční skupina zvána na významné akce českého showbyznysu.

4. Srovnání české a zahraniční street dance scény

V porovnání se zahraniční scénou se český street dance stále zlepšuje, ale v porovnání s Japonskem, USA nebo Francií je stále pozadu. V Česku je mnoho nadšenců a talentovaných lidí, kteří se rychle učí, ale stále doplácí na nedostatek informací o nových technikách a stylech, chybí jim zkušenosti. Český street dance nemá se světem společnou historii, což je bohužel znát.

Čeští tanečníci se naučili jezdit do zahraničí, respektive jezdí na workshopy zahraničních tanečníků, kteří jsou do České republiky zváni, aby zlepšili svoji techniku a zdokonalili sami sebe.

USA je kolébka všech forem hip hopové kultury. V Americe vznikly všechny styly. Říká se, že New York je mekka hip hopu a housu, jsou tam vynikající tanečníci, o kterých se ani možná nikdy v životě nedozvíme, protože jsou to undergroundoví, kluboví tanečníci, kteří tráví dny a noci v klubech, kde zároveň pracují. Je tam tedy hodně klubového tancování, kam chodí většina freestylerů. USA, resp. New York je známý svými dancers night, což je klub pro tanečníky, kdy každý den se hraje jiný styl hudby. Lidé si tam chodí zatrénovat, berou to jako trénink.

Londýn je oproti Americe komerční, freestylerů je tam velmi málo, hodně jezdí do zahraničí. Oproti USA se v Londýně nachází většina choreografů.

V České republice převládá battlová kultura, tanečníci buď battlují, nebo učí, ale v závěru se nikdo tancováním nebaví. Možná někde taková menší komunita existuje, ale rozhodně to nejsou streetoví tanečníci. Všichni jsme omezení a bojíme se. Chybí nám tu podpora. Skupiny si začínají všimnout konkurence a zapomíná se na princip tancování, což je zábava a užívat si tanec. Mělo by se začít víc klubovat, tím člověk překoná tu překážku studu a překonáme sami sebe,

protože strach je brzda. „My“ bohužel nepřebíráme kulturu, přebíráme už samotné tancování, protože kultura nám není vlastní.

Na jednom semináři Tess (Beat Up) řekla, že tancování je social think – tzn., že lidé by spolu měli držet jako komunita, ať už jsou z jakékoliv skupiny a předávat si znalosti. Pozitivum České republiky ale je, že se na rozdíl od Londýna věnujeme všem tanečním stylům. Tanečníci světového kalibru, kteří se do Česka vrací opakovaně, vyjadřují s vývojem českého hiphopového tance spokojenost.

4. 1 Street dance a profesionalita

Amatérská základna českého street dancu je obrovská. Čítá tisíce tanečníků. Skupiny jako Beat Up, Dynamic, Mighty Shake, BDS Academy mají stovky členů. Streetových profesionálů je u nás poměrně málo. Většinou si mnohem více peněz vydělají jako modelové na přehlídkách, účinkováním v reklamě, jako taneční doprovod zpěváků atd. Názorným příkladem může být Yemi z JAD Company nebo taneční skupina Dance 2XS.

Velký význam pro streetovou komunitu má Yemiho kontroverzní projekt Tanečník roku. Vítěz dostává jako jednu z výher cestu do USA (New York, Los Angeles), kde navštěvuje přední taneční centra a učí se od těch nejlepších (Kabát, 2010).

Tento projekt je pořádán každým rokem v pražském komplexu SaSaZu Praque, kde zasedá mezinárodní porota, aby vybrala jednoho ze sedmi finalistů. Do finále této soutěže se můžete dostat, pokud se zúčastníte open semifinále, které se koná den před velkým finálem.

Systém soutěže:

OPEN SEMIFINÁLE – Ve výběrovém prvním kole se na základě dvou tanečních dem, vybere 24 nejlepších tanečníků. Hudbu na demo vybírá deejay, který v prvním kole pustí každému tanečníkovi dva hudební styly. Základem dema je hip hopová hudba, ale při registraci je možné určit, zda druhá skladba bude funk nebo house. Tanečník tak má možnost zvolit si svůj blízký styl hudby a tím pádem tance. V druhém kole probíhá tzv. K. O. battle. Battluje se na dva vstupy na obě strany o délce jedné minuty. Postupový klíč pro semifinále je stanoven na 24/12/6. Do finále tedy postupuje 6 nejlepších z K. O. battlu společně s jedním semifinálovým tanečníkem, který od poroty dostane divokou kartu (Tanečník roku, 2011).

FINÁLE – Velké finále se koná ihned den po semifinále, kdy si každý tanečník připraví 30ti až 40ti sekundový úryvek, který musí odevzdat při registraci. Volba hudebního stylu i choreografie záleží na výběru tanečníka. Hodnotí se souhra s hudbou, originalita a samotný výkon. Dema slouží pouze pro seřazení do battlového pavouka. Dále je třeba podotknout, že do finále automaticky budou doplněni dva již kvalifikovaní finalisty z předkola konaného minulého roku a loňského vítěze. Ve finále je tedy deset tanečníků, kteří se mezi sebou utkají formou battlů (Tanečník roku, 2011).

5. Nové taneční styly

Otevřený systém tanečních stylů dává možnost pro tvorbu nových technik, forem a žánrů. Některé ještě nejsou v podvědomí evropských tanečníků, protože se velmi zvolna přesouvají z amerických lokalit do České republiky.

Zde uvádíme několik tanečních stylů, o kterých jsme zatím pouze slyšeli, nebo se s nimi seznamujeme.

5. 1 Krump

Tento styl je u nás již poměrně déle než ostatní. Oblíbila si ho hlavně mužská část tanečníků.

Jako ostatní styly i tento má svůj původ v USA, konkrétně v Los Angeles. Krump vyjadřuje vztek, zlost a agresivitu, ale také naději pro toho, kdo hledá alternativu k životu zločinu a gangů. Vyvinul se z clowningu jako negace tohoto stylu tance. Clown dancing založil v 90. letech Thomas Johnson. Začal spojovat různé taneční prvky a vytvářet jedinečný, výrazný a vyzývavý styl, který mu měl pomoci podpořit jeho kariéru clowna. Největší rozmach ve světě prodělal krump v osmdesátých letech a to především díky filmu Flashdance. Ovšem na stříbrné plátno se krump dostal až díky dokumentu Rize. (Wikipedia, 2011)

Rize je americký dokumentární film, který odhaluje právě taneční formy dumpingu a clowningu. Zahrnuje rozhovory s tanečníky, battly, popis a rozdíly těchto dvou stylů. Do světového oběhu se dostal až v roce 2005.

Kabát (2010) ve svém článku o krumpu píše, že se objevil se na přelomu tisíciletí. Za zakladatele se považují Lil C, Tight Eyez (Ceasare I. Willis), Big

Mijo (Jo' Artis Ratti) či Slayer (Jason Green), známí jako King of Krump. Základem krumpu jsou extrémní, často skoro nemožné pohyby, výrazná trhnutí hrudníkem (chest pops), rytmické natřásání těla, šubání sebou a dramatický projev, široký postoj, vzpínání se, rozmáchlá gesta (arm swings throws), náhlé výpady mající druhého vyvést z míry apod. Dále tvrdí, že podstatou tohoto stylu je vzájemný souboj – battle.

5. 2 Dancehall

Tento druh tance je velice oblíbený mezi ženami, ovšem tančí jej čím dál častěji i muži, kteří si ho přizpůsobují do o něco tvrdší podoby. Vznikl na Jamajce a vychází z reggae hudby. Můžeme ho vidět ve velké řadě videoklipů. Taneční styl čerpá z velké části z techniky izolovaných pohybů pánve a boků a technik nazývaných afroshake – je velmi sexy až sexistický. Hlavní funkci tedy zastává pohyb pánve. Oblíbené mezi dívkami jsou i soutěže v sólovém Dancehallu – obdoba battlů, z nichž vychází vždy jedna vítězka.

Původně se řadil mezi „social dances“ a měl upevňovat vztahy ve společnosti. Jednotlivé kroky spadaly pod konkrétní choreografie k různým příležitostem – vítání léta a zimy, narozeniny, slavnosti. Až dnešní doba pozměnila jejich funkci. Pohyby dancehall se nechal inspirovat i hip hop. Většina videoklipů běžících na hudebních satelitních kanálech je jakousi fúzí obou stylů. V dancehall se každoročně pořádají soutěže sólo tanečnic Dancehall Queen, které se těší obrovskému diváckému zájmu a obdivu silnějšího pohlaví. Do České republiky se dancehall probojoval nedávno díky francouzské lektorce Lauře Courtelemont a díky celosvětovému projektu Nike dance. (cestovní kancelář JamajkaTravelon, 2010)

Nike dance je celoevropský projekt propagující tanec jako vhodnou formu cvičení pro všechny ženy. Firma Nike přináší s novou kolekcí vždy nový

sportovně-taneční styl, založený na pohybech street dance, latin a ragga-afrického stylu. Tanec ve stylu nike dance je prospěšný pro sílu svalů, pružnost těla, kardiovaskulární výkonnost, hbitost a rovnováhu. Choreografii Nike dance vytvořil Jamie King, jeden z nejuznávanějších tanečníků a choreografů v současném zábavním průmyslu. Působil jako choreograf pro celou řadu klientů, mezi něž patří Ricky Martin, Britney Spears, Shakira.

5.3 Turf dance (Turfing)

Turfing je formou street dance spojený s hyphy hudbou, což je styl hip hopové hudby rychlejšího tempa. Tento název byl vytvořen vlivným turfovým tanečníkem Juriem Beyem. Tento taneční styl byl původně ovlivněn break dancovými boogaloo pohyby. Jeho základ tedy tvoří tyto dva taneční styly. Vyvíjel se jako samostatný druh tance v Oaklandu a Kalifornii v průběhu roku 1990. Do popředí se Turfing dostal až v roce 2002 s následným založením skupiny Juriela Beyese. Turfing byl nejprve vyobrazen ve videoklipech zpěváků, jako jsou Baby Bash, Snoop Dogg a jiné. Za zmínku stojí i to, že surfing byl podporován jako prostředek k řešení sporů v rámci komunity Oakland. (Wally Sparkz, 2011)

Turf dance je forma tance, která se zaměřuje na vyprávění příběhu, vytvoření optické iluze a zobrazení osobního stylu.

Tento žánr má relativně malou základnu stanovených kroků, ze kterých lze čerpat. Mezi základní prvky tohoto stylu řadíme:

- Bone breaks – neboli lámání kostí. Tanečníci jsou schopni provádět pohyby, které na nás působí jako iluze. Myslíme si například, že tanečník si vlastní vůli a silou vykloubí rameno a vrátí ho nazpět.
- Isolations - izolace
- Glides X cliffs – vlny, měsíční chůze, vše co vychází z boogaloo

- Tutting – tento název se z angličtiny nepřekládá. Jedná se o tzv. „skládačky“
- Power moves – neboli zvláštní gymnastické prvky

5. 4 Footworking

Footworking je inspirován housem. Řadíme ho mezi streetové tance, který ve větší míře zapojuje spodní část těla, tedy nohy. Vytvářel se více jak 15 let. Tento styl je zvláštní tím, že se tančí na hudbu, která nese název JUKE (v podstatě zrychlený house až na 160 bpm). (Dancejam, 2011)

Footworingu se zcela plně věnuje taneční skupina **FooWorKINGz**, kteří jsou autory DVD zvaného Take Fight“. Dá se říci, že právě toto DVD je dokumentem o stylu samotném. Zachycuje setkání s předními tanečníky a lektory, kteří se tomuto stylu aktivně věnují a vyučují ho, battly a popisuje základní kroky.

Mladíci z FooWorKINGz jsou lidé v rozmezí 16-24 let. Skupinu založili v roce 2004 jako profesionální taneční soubor s posláním přilákat celosvětové uznání pro jedinečný styl. Tato taneční skupina se objevila i v semifinále America's Got Talent a cestovali jako přední tanečníci po celosvětovém turné zpěvačky Madonny. (FootworKINGz, 2011)

5. 5 Flexing

Flexing neboli bone breaking je styl street dance, pocházející z Brooklinu a New Yorku. Je charakterizován rytmickým a dramatickým ohýbáním lidského

těla s pohyby v kombinaci wavingu, tutingu a glidingu. Cílem je vytvořit iluzi o dokonalém ohnutí končetiny.

5. 6 Waacking

Waacking je styl tance, který se objevil v Los Angeles v průběhu velké „disco éry“, tedy v 70. letech. V současné době prochází tzv. obnovou v nočních klubech všude po Americe a Evropě. Právě hudební pořad *Soul Train* byl ten, který v 70. letech upozornil veřejnost na tento styl, kde tanečníci, např. Tyrone Proctor, divoce mávali svými pažemi do rytmu hudby. Ten později vytvořil skupinu The Outrageous Waack s dalšími průkopníky tohoto stylu. (Dave, 2010)

Waacking se práce vrací na taneční studia a nočních klubů po celém světě díky vzniku Imperial House Waacking (IHOW), která byla založena 17. Listopadu 2008. Dva roky na to, stále jako pobuřující a znovuoobjevení jeho identity a razení si své cesty zpět na taneční parket IHOW tlačí styl vpřed po celém světě z Ruska do Švédska a Velké Británie, kde skupiny jako London Waackitioners dláždí svoji cestu. (Dave, 2010)

Mnoho lidí se mylně domnívá, že waacking se vyvinul z lockingu, protože některé pohyby jsou velmi podobné. Ačkoli waacking a locking mají určité podobnosti, jsou to zcela odlišné taneční styly. (WaackDanceMovement, 2011)

Tento styl má ambice stát se celosvětovým hitem. Ženy jsou při něm elegantní a svůdné, pánové musí brát tento styl opravdu vážně, aby při jejich podání bylo poznat, že se tento styl již vyčlenil z gay komunity, kde původně vznikl.

1. taneční skupina u nás, která se zabývá pouze tímto stylem je So Wa(a)ck. Založila ji Sabina Škodová. Tuto cestu následovala i brněnská skupina Wackkiki.

5. 7 Voguing

Jeho počátek řadíme do 70. let, kdy obrovská homosexuální komunita, tvořená Afro-Američany, začali soutěžit v napodobování přehnané ženské chůzi. Poté tuto disciplínu zvanou catwalk obohatili i o taneční prvky. Vogue si půjčuje prvky z jazzu, gymnastiky, baletu a breaku. V letech, kdy tento styl vznikl, nebyl vůbec populární a známý. Hlavní pozornost získal, když se taneční skupina Vogue Evolution objevila ve čtvrté řadě soutěžního pořadu America's Best Dance Crew. Za zakladatele tohoto stylu je považován Willi Ninja. (Wikipedia, 2011)

Vyznačuje se tzv. „fotomodelkovskými“ pózami. Podobně jako i jiné pouliční tance, Vogue je z části o hereckém výkonu. Můžeme tedy říci, že tento styl je oblíbený hlavně v gay komunitě, ale dnes ho tančí jak ženy, tak heterosexuálové a stává se oblíbenou formou Street dance. Tento styl pomohla zpopularizovat Madonna v klipu ke stejnomenné písni. Inspiroval taneční směr Waacking.

Dnes můžeme odlišovat čtyři směry voguingu:

- **Old way** popisuje nějaký styl, který předchází rok 1990. Je zaměřen na ladné pohyby, přechody mezi postoji a pózami na podlaze. Je také charakterizována tvorbou linií, symetrických pohybů a přesností.
- **New way** (styl, který byl vytvořen po 1990) se vyznačuje tužšími geometrickými pohyby spojenými s tzv. „clicks“ neboli zkřivení končetin v kloubech a „arm control“, tzn. iluze rukou a zápěstím, které obvykle zahrnují taneční styly locking a tutting.
- **Vogue femme** byl ovlivněn baletem a moderním tancem. Je to takový styl, který zdůrazňuje ženskost a přehnané okázalosti. Řadíme sem šest

základních prvků: hand placements, duckwalk, catwalk, spins, dips and floor performance

- **Dramatics** popisuje akrobatické triky a kaskadérské kousky (Dancespirit, 2008)

Je třeba poznamenat, že „old way“ a „new way“ jsou tzv. generační. Dřívější generace praktikovala tento styl „postaru“. Tyto termíny se odkazují na evoluční změny tance, které jsou pozorovatelné takřka každých deset let. (Wikipedia, 2011)

Voguing se nechal inspirovat fotkami modelek. Dá se říci, že tento styl je o pózách a rovných liniích. Název tohoto stylu vyplynul z módního časopisu Vogue. (Ramon Johnson, 2002)

Rozdíl:

Spousta lidí si tyto dva styly tance pletou, i když se vogue a waack od sebe liší. Voguing je úplně jiný styl tance, jiná komunita tanečníků. Jediné, v čem se maličko přibližují, jsou „modelkovské“ pózy. U waackingu se tančí více celým tělem. Naopak voguing je spíše o pózách a rovných liniích. Ve waackingu je velmi důležitý hrudník, ale ve voguingu se s ním téměř nehýbe. Oba dva styly vznikly v gay komunitě, kde vogue zůstal a waack se vyčlenil.

Waacking se stal populární na západním pobřeží, zatímco voguing na východním pobřeží.

K zásadním rozdílům patří i to, že waacking se zrodil z funk hudby a disca a vogue z house music.

5. 8 Crip walk

Neboli c-walk je taneční styl i styl chůze, který pochází z Los Angeles. První člověk, který předvedl c-walk před kamerami je Ice-T, ale mezi nejznámější představitele patří Snoop Dogg a Ice Cube, kteří byli pochopitelně členem crips gangu. V Crip Walku se upřednostňuje děláním velkého počtu krokových variací. crip walker se snaží přidávat co nejvíce vlastních kroků, bodycontrolu a armcontrolu tak, aby jejich crip walk byl co nejvíce atraktivní a odlišil se od ostatních cripů. (Forum, Cwalk styl, crip walk, 2011)

Dělí se do třech podskupin:

- **Crip walk** je pomalejší styl walku. Dává důraz více na styl.
- **Clown walk**, u kterého se užívají jiné kroky než v crip walku. Je to nejpopulárnější styl walku v dnešní době. Má rychlejší tempo a mezi nejznámější clownery patří: Fafaneoo (ČR), Lincoln (ČR), C, tiger (ČR), Seven (Rusko) a MXD (Francie).
- **Crown walk** se dá tančit skoro na každý hip-opový song, který má rychlejší tempo. Je to vlastně spojení Cripwalku s Clownwalkem. (Forum, Crip,crown,clown, 2011)

5. 9 MTV Style

Nebo také videos dance. Jde o lehčí, efektivní choreografie tančené v hudebních klipech, které jsou uváděny na televizních obrazovkách. Tančí se na skladby nejrůznějšího tempa, podle toho, co píseň vyjadřuje.

Nově vytvořený styl, obecně vycházející ze street dance a jeho new-stylu. Inspiruje se především pop-kulturou a jejími produkty – videoklipy z MTV,

videotancem, stavěným hlavně pro show a maximální podívanou. Příznačnými umělci pro MTV style jsou: Lady Gaga, Beyoncé nebo Peaches a choreografové a režiséři, kteří s nimi spolupracují. Extrémní důraz se klade na vizuální stránku stylu, celkovou image, dokonalost oblečení. Krása tváří a těl, dokonalost barev, vytříbený styl, všudypřítomná dráždivost, perfektní technika. Proto se, mimo jiné, v klipech MTV Style tančí na podpatcích, což je věc dříve v hip hopu nevídaná. Příznačná je i inspirace gaykulturou, zobrazovanou velmi otevřeně. Dogmatem není ani původní hudební sounáležitost s hip hopem. MTV style nalézají inspiraci i v rocku, popu a elektronické hudbě. Žádné stylové hranice zde nejsou nepřekročitelné. Lze říci, že MTV Style je technicky náročnější, než hip hop, z něhož vychází. Používá totiž více jiných tanečních technik, jak již bylo zmíněno dříve, jejichž dostatečné zvládnutí klade na žáky vyšší nároky, než u jednostranněji zaměřených stylů. (DANCE PERFEC, 2011)

5. 10 Nike dance

Nike dance je taneční styl, který využívá zejména prvky pouličního tance. Firma Nike, oslovila některé známé tanečníky a choreografy například: Soufía Boutella, Jamie King atd. a vytvořila na podporu prodeje svých produktů (sportovní oblečení, obuv, různé doplňky ve street stylu) tento taneční styl, který se opírá a zakládá si především na stylu oblékání a image tanečníka celkově. (HLADIK DANCE CENTER, 2011)

5. 11 R&B dance

RnB můžeme označit, jako taneční styl, který se tančí právě na RnB hudbu.

Rhythm and Blues (někdy též R&B, 'R'n'B či RnB), je široký termín, aplikovaný na populární hudbu, vytvořenou afroameričany. Původně se termín užíval na styl hudby ze 40. let 20. století, kombinující prvky jazzu, gospelu a blues.

Nejčastějšími nástroji původního RnB byly basová kytara, saxofon, bicí a klávesové nástroje. V současné době se moderní R&B dostalo do komerční sféry, kde splynulo, podobně jako například Hip hop, s jinou populární hudbou a začaly do něj vnikat prvky mnoha jiných stylů. V 90. letech bylo R&B stále víc ovlivňováno Hip-hopem, na druhé straně byly oblíbené r'n'b balady s neo-soulovým nádechem (Boyz II Men, Toni Braxton).

Po roce 2000 se vliv R&B dostal až do hlavní proudové sféry. Jeho prvky slyšíme v písních různých popových umělců. (HDC, 2011)

6. Závěr

Street dance, jako taneční forma, se vyvíjí od počátku 20. století. Počátky jsou spjaty s americkou kulturou, odkud se postupně rozšiřuje do ostatních zemí a samozřejmě později i do České republiky, kde se stal velmi oblíben mladou generací. Street dance zahrnuje spoustu tanečních směrů, které se od sebe liší, ale svou podstatou jsou velmi podobné. Už od počátku streetového tancování se pořádaly battly, neboli souboje, prostřednictvím kterých si tanečníci dokazovali svoje taneční schopnosti a soutěžili mezi sebou.

O street dancovém tancování se dozvídáme velmi málo. Je smutné, že celkově o tanečním umění či sportu nenacházíme skoro žádné publikace a odborné knihy. Jediným dostačujícím zdrojem je internet, kde je možné nalézt články v anglickém jazyce, které popisují většinu základních technik, které se v České republice už jistým způsobem rozšířily. Můžeme říci, že propagace street dance probíhá hlavně v multimédiích, jako je internet a televize. V dnešní době se pořádá neuvěřitelné množství tanečních soutěží a pořadů. Protože u nás doposud žádná přehledná literatura o rozvoji a nových stylech streetového tance není, domnívám se, že zpracování tohoto tématu může být určitým přínosem do dané problematiky. Z těchto důvodů bylo mojí snahou sestavit z dostupných materiálů určitý vývojový přehled.

K rozvoji nových tanečních technik přispívá neuvěřitelné množství hudebních žánrů. Každá nová hudební vlna inspiruje streetové tanečníky k vytvoření nového tanečního stylu a jelikož se prolíná mnoho stylů a vlivů, dochází stále k inovacím. Zejména ta dnešní přinesla obrovský rozvoj techniky a s ní i zvukovou pestrost včetně spousty nových typů pěveckého projevu. V poslední době se v České republice dozvídáme o vzniku nových stylů, které se k nám „dostaly“, právě z USA, ale jejich techniky jsou nám doposud neznámé. Cílem této práce bylo právě potvrdit jistý rozvoj tanečních stylů a to, že taneční styly a formy se neustále vyvíjí, vznikají, ale ze západu k nám přicházejí až za několik let. V USA

je určitý styl plně rozvinut, zatímco v České republice se o něm pouze „hovoří,..“ A právě kvalita interpretů, choreografů a vůbec celkového provedení odpovídá kvalitě evropských projektů. Jednak je to díky výjezdům samotných tanečníků do Evropy, kde mají možnost pracovat s těmi nejlepšími choreografy, jednak snahou zdejších souborů zvát si na inscenaci odborníky ze zahraničí.

Existuje několik velkých významných streetových událostí (akcí), které navštěvuje několik tisíc diváků a tanečníků, např. Battle of the Year, Juste Debout, House dance international a v České republice nejznámější street dancová akce SDK. Jsou pořádány jednou za rok, aby měli tanečníci dostatek času se připravit. Neustále vznikají nové události, které se snaží přiblížit alespoň k jedné z těchto soutěží.

Tato zpracovaná práce může posloužit nejen jako zajímavé čtení o vývoji street dance, ze kterého se stal významný zábavní, společenský a umělecký činitel, ale i jako ucelený studijní materiál pro začínající vedoucí, trenéry a choreografy v amatérských tanečních klubech.

Seznam použité literatury:

Knižní zdroje:

1. BALAŠ, R. *Tance 20. století*. 1. vyd. Olomouc: Hanex, 2003. 87s. ISBN 80-85783-40-1
2. BALAŠ, R. *Působení tance na naše zdraví. Záznam přednášek a článků*. 2003. 15 s.
3. Fiedler, M. *Hip hop forever*. 1. vyd. Olomouc: Hanex, 2003. 71 s. ISBN: 80-85783-41-X.
4. HANNA, Judith Lynne: Is Dance Music? Resemblances and Relationship. In: *The World of Music*, Vol. 24, 1982, č. 1, s. 71.
5. JEŘÁBKOVÁ, J. *Taneční příprava*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1979. 156 s.
6. JEŘÁBKOVÁ, J. *Taneční průprava*, 1. vydání, vydalo Nipos- Artama, Praha 2004, 163 str., ISBN 80-7068-181-0
7. KRIŠTOFIČ, J. *Gymnastika*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2003. 90 s. IBSN: 80-246-0661-5
8. KRAUS, R. *History of the dance- in Art and Education*. New Jersey: Prentice- Hall, 1969. 371 s. ISBN 13-390054-1.
9. MĚKOTA, K. *Motorické schopnosti*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, 175 s. IBSN: 80-244-098-1

10. NAVRÁTILOVÁ, DEGEN. *Tanec v České republice*. 1. vyd. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2010. 239 s. IBSN: 978-80-7008-241-6
11. PODHRÁZSKÁ, Z. *Tanečník*, 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1984. 160 s.
12. REY, J. *Jak se dívat na tanec*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1947. 169 s

Internetové zdroje:

13. BATTLE OF THE YEAR, *History*, dostupné na WWW: <http://www.battleoftheyear.de/about.html> [cit. 2011-04-22]
14. CENTRUM TANCE, *Street dance* [online], dostupné na WWW: <http://www.centrumtance.cz/streetdance> [cit. 2011-02-03]
15. CESTOVNÍ KANCELÁŘ JAMAJKATRAVELON, *zajímavosti, dancehall*, [online]. 2010, dostupné na WWW: <http://jamajka.travelon.cz/zajímavosti/dancehall/> [cit. 2011-03-12]
16. ČMTO, *Historie* [online], dostupné na WWW: <http://www.cmto.cz/> [cit. 2009-03-16]
17. DANCEJAM, *footworking* [online], dostupné na WWW: <http://dancejam.com/dances/footworking> [cit. 2011-03-28]
18. DANCE PERFEC, *Kurzy, MTV Styl* [online], dostupné na WWW: <http://www.danceperfect.cz/cz/kurz/dosp/mtv-style> [cit. 2011-04-01]
19. DANCESPIRIT, [online], 2008, dostupné na WWW: <http://www.dancespirit.com/articles/1844> [cit. 2011-02-03]

20. DAVE, *what is waacking*, [online]. 2010, dostupné na WWW:
<http://toomuchflavour.co.uk/site2/what-is-waacking-aus-ninja-imperial-house-of-waacking-on-the-differences-between-waacking-and-vogue/> [cit. 2011-03-20]
21. DANCEHOUSE, *house dance* [online], dostupné na WWW:
<http://www.dancehouse.cz/> [cit. 2011-04-04]
22. DYNAMIC, *house dance* [online], dostupné na WWW:
<http://www.tsdynamic.cz/96-house-danc> [cit. 2011-04-04]
23. DŽAJNA, *funky stylez* [online], 2011, dostupné na WWW:
<http://www.tsvoila.cz/kurzy-funky-stylez/funky-lockin-poppin/index.htm>
[cit. 2011-03-23]
24. FIEDLER, *History of hip hop dance* [online], dostupné na WWW:
<http://www.beatup.cz/history-of-hip-hop-dance/> [cit. 2011-04-04]
25. FOOTWORKINGZ, [online]. 2011, dostupné na WWW:
<http://www.footworkingz.com/breathe/about-us/> [cit. 2011-03-28]
26. Forum, *Cwalk styl, crip walk*, dostupné na WWW:
<http://cwalk.getgoo.net/t6314-cwalk-styl-crip-walk> [cit. 2011-04-12]
27. Forum, *Crip, crown, clown*, dostupné na WWW:
<http://cwalk.getgoo.net/t970-konecnecrip-crown-clown> [cit. 2011-04-12]
28. HDC, *R&B*, dostupné na WWW: <http://www.hdc.cz/tanecniznalosti/tanecni-styly/rnb.html> [cit. 2011-04-21]
29. HLADIK DANCE CENTER, *nike dance* [online], dostupné na WWW:
<http://www.hdc.cz/tanecni-znalosti/tanecni-styly/nike-dance.html> [cit. 2011-04-01]

30. HOUSE DANCE INTERNATIONAL, *Mission*, dostupné na WWW:
<http://www.housedancenyc.com/mission.html> [cit. 2011-04-22]
31. RAMON JOHNSON, *The history of voguing* [online], 2002, dostupné na WWW: <http://gaylife.about.com/od/gayslang/g/voguing.htm> [cit. 2011-03-19]
32. ŠIMBEROVÁ et al., *Teorie tance* [online], Elportál ISSN 1802-128X 2009, dostupné na WWW:
<http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/fsps/ps09/tanec/web/pages/uvod.html>,
[cit. 2011-11-19]
33. TANEČNÍK ROKU, pravidla a podmínky [online], dostupné na WWW:
<http://www.tanecnikroku.cz/index.php?pg=pravidla> [cit. 2011-03-17]
34. WAACKDANCEMOVEMENT [online], dostupné na WWW:
<http://www.waacking.com/the-rebirth-of-waacking.html> [cit. 2011-03-20]
35. WALLY SPARKZ, *turfing dance* [online], 2011, dostupné na WWW:
<http://turfdancing.net/> [cit. 2011-12-06]
36. WIKIPEDIA, *Juste Debout*, dostupné na WWW:
http://en.wikipedia.org/wiki/Juste_Debout [2011-04-22]
37. WIKIPEDIA, *Krump* [online], dostupné na WWW:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Krump> [cit. 2011-02-25]
38. WIKIPEDIA, *Vogue* [online], dostupné na WWW:
[http://en.wikipedia.org/wiki/Vogue_\(dance\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Vogue_(dance)) [cit. 2011-03-19]

Resumé

Street dance zahrnuje spoustu tanečních směrů, které se od sebe liší, ale svou podstatou jsou velmi podobné. K rozvoji tanečních technik přispívá velké množství hudebních žánrů. Každá nová hudební vlna inspiruje streetové tanečníky k vytvoření nového tanečního stylu a jelikož se prolíná mnoho stylů a vlivů, dochází stále k inovacím. Zejména ta dnešní přinesla obrovský rozvoj techniky a s ní zvukovou pestrost. Cílem této práce bylo potvrdit jistý rozvoj tanečních stylů a to, že se neustále vyvíjí, vznikají, ale ze západu k nám přicházejí až za několik let.

Resume

Street dance includes a lot of dance directions, which differ (which are different), but their nature are very similar. The development of dance technique contributes a large number of musical genres. Each new wave of music inspires street dancers to create a new dance style as it blends many styles and influences, there is still innovation. In particular, the present time has brought huge development of technology and its diversity of sound. The aim of this study was to confirm the development of certain styles of dance that is constantly evolving, arise, but the west to come to us for several years.